

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آموزش کار آفرینی برای دانشجویان
تحصیلات تکمیلی

www.ketab.ir

کولین جونز

ترجمه:

دکتر یعقوب مهارتی

عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد

دکتر مریم راشکی

زهره همت

Jones, Colin, 1966

سرشناسه: جونز، کالین، ۱۹۶۶-م.
 عنوان و نام پدیدآور: آموزش کارآفرینی برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی/ کولین جونز؛ ترجمه یعقوب مهرتی، مریم راشکی، زهرا همت.
 مشخصات نشر: مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد، انتشارات، ۱۴۰۰.
 مشخصات ظاهری: ۱۸۸ ص.
 فروست: انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد؛ ۷۹۶.

ISBN: 978-964-386-489-7

سابق: وضعیت فهرست نویسی: فیبا.
 یادداشت: عنوان اصلی:
 موضوع: کارآفرینی-راهنمای آموزشی (عالی)
 موضوع: دانشجویان کارشناسی ارشد
 شناسه افزوده: مهرتی، یعقوب، ۱۳۴۹- مترجم
 شناسه افزوده: راشکی، مریم، ۱۳۵۸- مترجم
 شناسه افزوده: همت، زهرا، مترجم
 شناسه افزوده: دانشگاه فردوسی مشهد، انتشارات.
 رده بندی کنگره: HB۳۱۵
 رده بندی دیویی: ۳۳۸
 شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۰۷۵۹۴

آموزش کارآفرینی برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی

پدیدآورنده: کولین جونز
 ترجمه: دکتر یعقوب مهرتی؛ دکتر مریم راشکی؛ زهرا همت
 ویراستار علمی: دکتر علی شیرازی
 ویراستار ادبی: مصطفی قندهاری
 مشخصات: وزیری، ۲۰۰ نسخه، چاپ اول، پاییز ۱۴۰۰
 چاپ و صحافی: چاپخانه دقت
 بها: ۴۹۰/۰۰۰ ریال
 حق چاپ برای انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد محفوظ است.

مراکز پخش:

فروشگاه و نمایشگاه کتاب پردیس: مشهد، میدان آزادی، دانشگاه فردوسی مشهد، جنب سلف یاس
 تلفن: ۳۸۸۳۳۷۲۷-۳۸۸۰۲۶۶۶ (۰۵۱)
 مؤسسه کتابیران: تهران، خیابان کارگر جنوبی، خیابان لبافی نژاد، بین خیابان فروردین و اردیبهشت، شماره ۲۳۸، تلفن: ۶۶۴۸۴۷۱۵-۶۶۴۹۴۴۰۹ (۰۲۱)
 مؤسسه دانشیران: تهران، خیابان انقلاب، خیابان میری جاوید (اردیبهشت) نبش خیابان نظری، شماره ۱۴۲، تلفکس: ۶۶۴۰۰۲۲۰-۶۶۴۰۰۱۴۴ (۰۲۱)

<http://press.um.ac.ir>

Email: press@um.ac.ir

فهرست مطالب

۹	پیشگفتار مترجمان
۱۰	پیشگفتار
۱۱	مقدمه
۱۳	خلاصه فصل‌ها

بخش اول: قلمرو مسائل

۱۹	فصل ۱. فلسفه تدریس شما
۲۰	بازبینی فلسفه تدریس من
۲۲	گسترده‌تر کردن فلسفه تدریس
۲۳	دانش محتوایی روش‌های آموزشی
۲۸	دیدگاه‌های جهانی
۲۹	توسعه یک ابزار مهم

۳۱	فصل ۲. کارآفرینی نوپا و بزرگ‌سالان
۳۱	یادگیرنده بزرگ‌سال
۳۲	سفر شخصی دانشجوی کارشناسی ارشد
۳۵	درک انگیزه‌ها
۳۸	فرصت‌ها و چالش‌های دانشجویان تحصیلات تکمیلی
۳۹	ارتباط دانشجویان ما با یادگیری‌شان
۴۰	از شیوه‌های آموزشی دانشگاهی تا شیوه‌های آموزشی بزرگ‌سالان

۴۳	فصل ۳. موقعیت دشوار
۴۴	انعطاف‌پذیری دانشجو

۴۶	 استفاده از تنوع دانشجو
۴۸	 گوش دادن به دانشجویان خود
۵۱	 مدرّس و وضعیت دانشجو

بخش دوم: ماهیت دانشجویان ما

۵۷	 فصل ۴. ماجراجویی جسورانه
۵۹	 ایجاد ماجراجویی جسورانه
۶۱	 خالق چه نوع دانش آموخته‌ای باشیم؟
۶۳	 تربیت دانش آموخته ایدئال شما

۶۷	 فصل ۵. بهره‌برداری از تجربه دانشجو
۶۸	 عامل اجتماعی
۷۰	 قدرت انعطاف‌پذیری
۷۱	 دیدگاه‌های جهانی
۷۳	 ظهور تنوع
۷۷	 قدم نهادن در نقش تسهیل‌گر

۷۹	 فصل ۶. محیط یادگیری گسترده
۸۱	 سه بُعد نفوذ
۸۳	 دیدگاه‌های جهانی
۸۴	 خلاصه

۸۵	 فصل ۷. پروفایل منبع
۸۵	 پروفایل منبع
۸۷	 بزرگ‌سالان و خلق آگاهی عمیق
۸۹	 چشم‌اندازهای جهانی
۹۰	 خلاصه

بخش سوم: کارآفرینانه بودن

فصل ۸. نگاه متفاوت به جهان	۹۳
چهارچوب تعامل محیطی	۹۴
چشم اندازهای جهانی	۱۱۸
تأمل در ناشناخته ها	۱۱۹

فصل ۹. باور داشتن و دانستن	۱۲۱
آموزش کارآفرینی ۲۰۰۲	۱۲۲
نوید دنیاهای جدید	۱۳۲
بازاندیشی روی شیوه تدریس من	۱۳۳
خلاصه	۱۳۵

فصل ۱۰. ایده ها و طرح های کسب و کار	۱۳۷
طرح کسب و کار	۱۳۸
دلایلی که نباید طرح کسب و کار بنویسیم	۱۳۸
دلایلی برای عمل و یا برنامه ریزی	۱۴۳
دلایلی که باید درباره طرح های کسب و کار فکر کرد	۱۴۶
علاقه غیر معمول به یک امر عادی	۱۴۷

فصل ۱۱. حرکت به سمت عمل	۱۵۱
مسیری به همراه قلب	۱۵۱
کار با موضوعات مهم	۱۶۴

بخش چهارم: تربیت رهبران جامعه

فصل ۱۲. شما تنها نیستید	۱۶۷
آموزش دهید آنچه که خودتان هستید	۱۶۸
سبقت آموزش بزرگ سالان از آموزش دانشگاهی	۱۶۹
تمرکز بر انتقال	۱۶۹

۱۷۰.....	فارغ التحصیل ایدئال شما.....
۱۷۱.....	کار با همه اعضا.....
۱۷۲.....	ورای محل جوهر قلم.....
۱۷۳.....	توجه به شکاف.....
۱۷۳.....	ساختن و ازبین بردن فرضیات.....
۱۷۴.....	پیشرو راه.....
۱۷۴.....	برنامه ریزی برای عمل.....
۱۷۵.....	مسیر حسی.....
۱۷۵.....	پایان راه.....

۱۷۷.....	پیوست ها.....
۱۷۷.....	پیوست ۱- پیمایش مدرّسان بین المللی (۲).....
۱۷۷.....	پیوست ۲- مثال شرح حال.....
۱۷۹.....	منابع.....
۱۸۳.....	نمایه.....

پیشگفتار مترجمان

خدا را شاکریم که توفیق داد تا جلد دوم کتاب دکتر کولین جونز که بدون اغراق یکی از بهترین کتاب‌ها در حوزه آموزش و شیوه تدریس است را نیز ترجمه کنیم. این کتاب به آموزش کارآفرینی به دانشجویان تحصیلات تکمیلی می‌پردازد. آنچه قابل توجه است همانند کتاب قبلی باز هم تأکید بر فلسفه تدریس و تفاوت ماهوی دانشجویان کارشناسی با دانشجویان تحصیلات تکمیلی می‌باشد. محل اشاره به افرادی است که این‌ها دارای تجربیات بیشتری نسبت به دانشجویان کارشناسی هستند و اغلب درگیر مسائل مربوط به زندگی روزمره خود نیز می‌باشند. استفاده از تجربیات دیگر مدرّسان به منظور کسب تجربه بسیار در این کتاب مورد تأکید قرار گرفته است. نکته دیگر توجه بیش‌ازحد به نحوه تعامل مدرّسان با دانشجویان است تا از این رهگذر بتوانند به درستی نیازهای آنان را تشخیص دهند و محتوای مناسب را آماده کنند؛ تا جایی که مؤلف بارها اظهار نگرانی و گناه می‌کند که شاید نتوانسته است به درستی حق مطلب را ادا و به وظیفه خود عمل کند و این نکته بسیار مهم و پندآموزی برای مدرّسان می‌باشد. نفوذ به قلب و ذهن دانشجو نیز مورد تأکید بسیار است و اینکه با این روش به راحتی می‌توان اهداف آموزشی مورد نظر را پیش برد و فارغ‌التحصیلی پرورش داد که ایدئال باشد. این کتاب راهنمای بسیار ارزشمندی است برای مدرّسان به طور اعم و مدرّسان کارآفرینی به طور اخص تا بتوانند رسالت اصلی خودشان را ایفا نمایند به خصوص در شرایط خاص کشورمان که نیاز به این مباحث بیش‌ازپیش احساس می‌شود.

دکتر یعقوب مهارتی

دکتر مریم راشکی

زهرامّت

زمستان ۱۳۹۹

پیشگفتار

مربیان کارآفرینی دائماً در معرض چالش یافتن رویکردهای جدید و نوآورانه قرار می‌گیرند تا پدیده کارآفرینی، در زندگی دانشجویان قابل فهم و اجرا باشد. دانشجویان ما یک گروه همگن نیستند؛ به عنوان مثال در آموزش، سن، ملیت و تجربه حرفه‌ای متفاوت‌اند.

پس از موفقیت اولین کتاب آموزش کارآفرینی در مقطع کارشناسی، کولین جونز با چالش‌هایی همچون عواقب پرجنب‌وجوش کارآفرینی در زمینه تحصیلات تکمیلی، مواجه شد. او سال‌ها تجربه خود را به عنوان یک کارآفرین و مربی کارآفرینی و ارائه یک روش منحصربه‌فرد در روش‌های آموزشی و یادگیری خاص و مناسب برای تحصیلات تکمیلی در مقایسه با کارشناسی موردبررسی قرار می‌دهد. او استدلال می‌کند که تنوع و تجربیات زندگی گوناگون تحصیلات تکمیلی می‌تواند در زمینه روش یادگیری مفید باشد. او بر اهمیت آموزش تعاملی در همکاری با دانشجویان و دادن فضا برای تجارب یادگیری شخصی تأکید می‌کند. چنین محیط یادگیری باز، زمینه تبدیل فرصت‌های کارآفرینی را فراهم می‌نماید. بنابراین اقدام به عملکرد، تعامل کارآفرینانه و تعامل در شبکه‌های کارآفرینانه، موضوع محوری در آموزش تحصیلات تکمیلی است و مربیان کارآفرینی، به جای معلم، در نقش تسهیل‌کننده هستند که ایفای نقش می‌کنند. به منظور انجام دادن خوانندگان به فکر کردن درباره ویژگی‌های آموزش کارآفرینی برای دانشجویان کارشناسی‌ارشد، راهکارهای کشف نقطه شروع برای توسعه و بهبود مفاهیم آموزش و یادگیری ضروری است.

کولین جونز^۱ چالش ادغام تجارب جامع مربیان مشهور بین‌المللی کارآفرینی را که در سرتاسر فصل‌های مختلف کتاب یافت می‌شود، ساخته است. علاوه بر این، او با مفاهیم جدیدتر کارآفرینی مانند رویکرد عملیاتی روبه‌رو می‌شود. خواندن این کتاب ارزشمند و الهام‌بخش به همه کسانی که مایل به درک جنبه‌های متعدد و ویژگی‌های مدرن از آموزش کارآفرینی در مقطع کارشناسی‌ارشد هستند، توصیه می‌شود.

پروفسور دکتر کریستین ولکنان

دانشکده کسب‌وکار و اقتصاد شومیتز، دانشگاه ووپرتال

مقدمه

خیلی جسورانه می‌توان ادعا کرد که کار قبلی من، آموزش کارآفرینی به دانشجویان کارشناسی (جوز، ۲۰۱۱)، منشأ کار فعلی است. به بیان دقیق‌تر، با طی کردن مسافت کمی در یک جهت از سمت چپ جاده، اکنون زمان آن رسیده است که کمی عاقلانه‌تر به نقطه خیره‌کننده اصلی خود برگردم. در همان مسیر قدم بزنید، اما در سمت راست جاده. من پیش‌بینی می‌کنم که این سفر جایگزین از نظر ایجاد لحظات فرصت، بازتابی به همان اندازه عملی خواهد داشت. من احساس می‌کنم بزرگ‌ترین چالشی که با آن روبه‌رو خواهیم بود، دادن اعتبار کافی به دانشجویانمان برای رفتارهای کارآفرینی است که قبلاً در زندگی پرمشغله خود نشان داده‌اند. شاید چالش نهایی برای همه ما این باشد که تشخیص دهیم همه ما ظرفیت کارآفرینی را داریم، فقط شاید از آن دسته افراد مشهور نباشیم.

محمد یونس، برنده جایزه صلح نوبل و پیشگام در امور مالی، بیان می‌کند که درواقع به‌طور مشهودی همه ما کارآفرین هستیم. همه ما در ابتدا مانند غارنشینان، غافل گیر و به خود مشغول بودیم و وظیفه یافتن غذا و تهیه خودمان را برعهده داشتیم. وی ادعا می‌کند که ما با ظهور تمدن، این توانایی‌های ذاتی را به تدریج از دست دادیم و به‌طور فزاینده‌ای به کارگر شخص دیگری تبدیل شدیم؛ به عنوان کارگر، فراموش کرده‌ایم که زمانی همه کارآفرین و قادر به حل انواع مشکلات مربوط به بقای خودمان بوده‌ایم.

این نکته به لحاظ پیامدهای احتمالی در تعیین کارآفرینی با چنین روشی ابتکاری، به‌خوبی بیان می‌شود. همه ما ذاتاً قادر به رفتار کارآفرینی هستیم. با این حال، به راحتی می‌توانیم تناسب بین مشارکت بزرگسالان در کارآفرینی و عشق در جامعه را مشاهده کنیم. چالش عشق، پذیرش ناتوانی ما در پیش‌بینی آن و یا تشویق آن به‌منظور حفظ آن است. تنها مطلب قابل بیان این است که در هرزمان در جامعه عشق حضور خواهد داشت، اما نمی‌توانیم با دقت بیشتری از آن بگوییم. همچنین، حضور کارآفرینی در جامعه، هرچند که همیشه وجود داشته است، همچنان به‌صورت رمز و راز باقی مانده است. با این حال، هدف این کتاب بررسی فرصت‌ها و چالش‌هایی است که مدرسان در تعامل با دانشجویان تحصیلات تکمیلی کارآفرینی با آن برخورد می‌کنند؛ دانشجویانی که در سطح بالاتر از مدرک کارشناسی تحصیل می‌کنند.

اگرچه زمینه اصلی این کتاب در آموزش عالی قرار دارد، نیت این است که دانشجویان بزرگسال خود را به عنوان دانشجویی که در سفرهای زندگی خاص و فردی قرار گرفته‌اند، مشاهده کنیم. تمرکز من روی ماهیت برنامه درسی مورد نیاز برای کمک به گروه‌های مختلف نیست که یاد بگیرند کارآفرین‌تر باشند؛ در عوض، دغدغه این است که دانشجویان بتوانند زندگی، محدودیت‌ها، فرصت‌ها و روند ارتباط مجدد به «غار درونی» خود را درک کنند.

درمورد شروع این سفر یا کمی خردمندانه‌تر، روند نوشتن آموزش کارآفرینی به دانشجویان

کارشناسی، باعث شده است که من هم از زمینه‌های مختلف آموزش کارآفرینی که از این پس با عنوان آموزش کارآفرینی^۱ از آن یاد می‌کنیم، درک و فهم بیشتری پیدا کنم. از گفت و گوها و تعامل‌های درخواست‌شده‌ای که با مدرسان شرکت‌های اقتصادی و دانشجویان در سراسر جهان داشته‌ام، با کمال قدردانی از آنان خودم را به لحاظ فکری مدیون آنان می‌دانم. نگرانی‌های گذشته من برای مشروعیت تمرین جمعی ما در حیط خلوتم محقق شده است و آگاهی بیشتر من از ضعف توانایی تمرینی برای کارآزمایی ما در بهبود بخشیدن به پیشرفت دانشجویان خود است. تفاوت بین این کار و آموزش کارآفرینی با دانشجویان کارشناسی، از عدم تجانس‌هایی که به طور مستقیم با تفاوت‌هایی که بین دانشجویان کارشناسی و تحصیلات تکمیلی وجود دارد، مرتبط است. همیشه باید به خاطر داشت که در صورت عدم وجود یک انتخاب واحد (که بهترین روش نظارتی است)، تمایل طبیعی برای افزایش پیچیدگی تمرین تدریس و یادگیری در آموزش کارآفرینی وجود خواهد داشت. همان طور که در جای دیگر بیان کرده‌ام (جونز و ماتلی،^۲ ۲۰۱۱)، این جشن برای آنچه که آموزش کارآفرینی را بی نظیر می‌نماید، گرفته می‌شود. بالین حال، بسیار مهم است که همه ما قادر به توضیح این تنوع تمرین باشیم؛ زیرا مربوط به محیط متناسب ماست. این سهم مورد نظر این کار است تا بتواند شما را در درک نیازهای مختلف دانشجویان مسلح کند و بتواند رویکرد شما در جهت برآوردن نیازهای آن‌ها را توجیه نماید.

انگیزه این کار، تهیه یک جلد متمایز از آموزش کارآفرینی به دانشجویان کارشناسی است. جلد اول به دنبال ترویج یک رویکرد دانشجوی محور برای تفکر در مورد نحوه آموزش کارآفرینی به دانشجویان کارشناسی بود. این جلد می‌کوشد تفاوت تفکر بین آموزش کارآفرینی به دانشجویان تحصیلات تکمیلی را برخلاف دانشجویان کارشناسی، تعریف نماید. بنابراین، یک ساختار مشترک در هر دو جلد حفظ می‌شود و با توجه به تفاوت‌های ظریف و عمده بین انگیزه و فرایند یادگیری مربوط به آموزش کارآفرینی برای کارشناسی و تحصیلات تکمیلی، امید است که این جلد (خواهر جلد اول)، از نظر تمرکز مداوم خود بر روی موضوعات چالش برانگیز، راه حل‌های ممکن برای آن چالش‌ها (مبتنی بر رویه نویسنده و سایر آموزگاران مستقر در زمینه‌های مختلف جهانی و کنکاش در سؤالات، برای انعکاس سریع عمل تدریس خود)، به همان اندازه متمایز و خلاقانه باشد. مجدداً نظریات سایر مدرسان کارآفرینی را در سطح جهان خواهم داشت تا طیف گسترده‌ای از نظریات مربوط به موضوعات مورد بحث را به دست آورم. قبل از ادامه، اجازه دهید ابتدا هدف هر فصل را در نظر بگیریم.